

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Överklagande

Datum
2021-11-08

1 (3)

Ärendebeteckning
213-7935-2021

Högsta förvaltningsdomstolen

HÖGSTA FÖRVALTNINGS-
DOMSTOLEN
Bered Enhet 2

INKOM: 2021-11-08
MÅLNR: 6553-21
AKTBIL: 1

Överklagande av Kammarrättens dom i mål 179- 21

Beslut

Skäl för prövningstillstånd

Länsstyrelsen anser att det är av stor vikt för rättstillämpningen att Högsta förvaltningsdomstolen prövar frågan om tolkningen av Kungl. Maj:ts ämbetsskrivelse den 13 januari 1956 angående föreskrifter om anordnande i vissa fall av stängsel vid övergivna gruvhål m.m., och då främst vad som ska anses utgöra uppenbar fara men även vad som ska avses med utmärkning av föreliggande fara. I Uppsala län finns en stor mängd gruvhål från äldre gruvverksamheter för vilka fråga om instängsling skulle kunna uppkomma.

Yrkande

Länsstyrelsen yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ändrar Kammarrättens dom och fastställer länsstyrelsens beslut om att inte vidta några skyddsåtgärder dels vid enskilt gruvhål, dels vid utpekad gruvområde vid Roddarne i Hökhuvud, Östhammars kommun.

Grund för överklagandet

Enligt 13 kap. 8 § minerallagen får regeringen meddela föreskrifter om skyddsåtgärder vid nedlagda gruvhål och om kontrollåtgärder till skydd mot ras och sättningar vid nedlagda gruvor. Då några sådana föreskrifter inte har utfärdats är Kungl. Maj:ts ämbetsskrivelse den 13 januari 1956 angående föreskrifter om anordnande i vissa fall av stängsel vid övergivna gruvhål m.m. (ämbetsskrivelsen) fortsatt gällande.

Enligt p 1 i ämbetsskrivelsen får stängsel eller annan dylik skyddsåtgärd kring övergivna gruvhål uppföras på statens bekostnad om uppenbar fara föreligger för människor och husdjur.

Enligt p 2 i ämbetsskrivelsen ska stängsel och annan skyddsanordning, där ej särskilda skäl föranleda annat, ha till huvudsakligt ändamål att tydligt utmärka föreliggande fara. De bör i allmänhet utföras så att något fortlöpande underhåll ej erfordras. Sålunda bör stängsel uppföras av ställina, upphängd på järnstolpar, eller annat varaktigt material.

Överklagande

Eftersom det saknas praxis för när ett gruvhål får anses utgöra en uppenbar fara för människor eller husdjur har Länsstyrelsen tillsammans med Polismyndigheten utarbetat kriterier av betydelse för när behov av instängsling får anses finnas. Faktorer som påverkar behovet av stängsling är avståndet till bebyggelse, vägar, stigar, skidspår, friluftsliv, möjlighet att upptäcka hålet, hålets djup till vattenytan, fara för tamdjur (närhet till betesmark), hur omgivningen används och om det enligt Bergsstatens register finns någon med utpekad ansvar. Kriterierna är en utgångspunkt men behovet får avgöras utifrån förutsättningarna i varje enskilt fall.

Avståndet mellan de aktuella områdena med gruvhål och närmaste samlad bebyggelse uppgår till 369 meter. Betesmark finns inte i närheten. Båda områdena med gruvhål finns utmärkta på karta. Det enskilda gruvhålet är beläget på en höjd in bit in på ett kalhygge. På ena sidan sluttar kanten brant nedåt och på motsatt sida är kanten lodrät. Djupet är ca 10 meter. Upplandsleden ligger på ca 110 meters avstånd från gruvhålet. Avstånd till farbar väg är ca 200 m. Omgivningen runt de samlade gruvhålarna består i huvudsak av granskog och sly. Enskild bebyggelse ligger här på ett avstånd om ca 240 meter. Avstånd till farbar väg är ca 30 meter. Gruvhålen har både branta och sluttande kanter och varierar i djup. Då vattennivån i ett gruvhål varierar med årstiden har platsen besökts vid två tillfällen. Avståndet mellan vattennivån och hålets kant när vattenståndet var som lägst uppgick till 40 - 80 cm vilket innebär att en människa självmant på någon sida av respektive hål skulle kunna ta sig upp.

Det ska påpekas att det inte kommit till Länsstyrelsens kännedom att annat än en jakthund har fallit ner i ett av de aktuella gruvhålarna. Länsstyrelsen ifrågasätter inte att det kan vara förenat med skada att falla ner i gruvhålarna. Myndigheten bedömer emellertid att risken för detta får anses liten eftersom hålen är väl synliga och lätta att upptäcka. Inte något av de aktuella gruvhålarna är dolda av växtlighet eller liknande. Med hänsyn till förhållanden på platserna bedöms gruvhålarna därför inte utgöra en sådan uppenbar fara enligt ämbetsskrivelsen p 1 att uppförande av stängsel eller annan skyddsåtgärd anses vara nödvändig.

Kammarrätten har gjort bedömningen att båda gruvområdena är uppenbart farliga för människor och husdjur.

Kammarrätten har vidare tolkat p. 2 i ämbetsskrivelsen som att det stängsel/den skyddsanordning som upprättas inte får vara konstruerad eller utformad på ett sådant sätt att den kan misstas för något annat än just ett fysisk skydd mot den fara som kringgärdas av stängslet eller skyddsanordningen.

Länsstyrelsen anser att Kammarrättens bedömning av p. 2 i ämbetsskrivelsen är felaktig då huvudsyftet med stängsling och annan skyddsanordning enligt ämbetsskrivelsen är att tydligt utmärka föreliggande fara, om inte särskilda skäl föranleder annat.

Länsstyrelsen tolkar därför formuleringen i p 2 som att den i första hand avser just utmärkning och inte ett tillträdeshinder. Avseende de aktuella gruvhålerna har heller inte gjorts gällande att det finns några särskilda skäl som föranleder annat.

Länsstyrelsen anser vidare att Kammarrätten gjort en mer extensiv tolkning av begreppet husdjur än vad som avses i ämbetsskrivelsen. Länsstyrelsen menar att med ”husdjur” ska åsyftas betande tamdjur. Då det saknas betande tamdjur inom områdena runt gruvobjekten som kan utsättas för uppenbar fara föreligger heller ingen uppenbar fara för några husdjur.

Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att de aktuella gruvhålerna inte utgör en uppenbar fara för människor eller husdjur, och att utmärkning av föreliggande fara, i form av uppförande av stängsel eller annan skyddsåtgärd, därför inte heller är nödvändig.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tf. enhetschef Christel Benfalk med krisberedskapshandläggare Anders Leijon som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Erika Rydgren, länsjurist medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.